

Datum                      Vår referens  
2013-09-26                SH

Södertörns upphandlingsnämnd  
[haningekommun@haninge.se](mailto:haningekommun@haninge.se)

## **Remissvar: Vissa lagförslag med anledning av trepartssamtalen (Ds 2013:20) Almega har beretts tillfälle att lämna svar på Södertörns upphandlingsnämnds utkast till upphandlingspolicy samt utkast till riktlinjer för upphandling och inköp och vill därför anföra följande:**

### **Utkast till Upphandlingspolicy**

Upphandlingspolicyn skulle vinna på om det även framgår att LOU skall följas och kompletterat med en hänvisning till de grundläggande principerna. Detta är idag enbart en del av riktlinjerna.

Policyns delar avseende uppföljning är bra. Förtydligandet att de krav som ställs i förfrågningsunderlagen ska vara uppföljningsbara är nödvändigt. Viktigt att upphandling Södertörn säkerställer att så också sker.

Det är medlemsstater som undertecknar och som ansvarar för att följa de konventioner som undertecknats i ILO. Det är därför inte relevant att ställa krav på leverantörer att de ska följa ILO:s åtta kärnkonventioner. Tydligare är istället att formulera vilka explicita krav som avses. Text så är en av konventionerna föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten. Denna rätt är en sak för varje enskild stat att formulera regler kring, snarare än att en leverantör att säkerställa.

Bra att Upphandling Södertörn ska verka för att små och medelstora företag ska kunna delta i upphandlingar på ett rättvist sätt. På samma sätt skulle Upphandling Södertörn kunna lägga till att man ska verka för att nystartade företag ska kunna lägga anbud. Det kunde vara bra om Upphandling Södertörn också tydliggör kring hur man avser att gå tillväga för att vidmakthålla detta. Exempelvis så formuleras det i "Utkast för riktlinjer för upphandling och inköp" att kommunerna ska ställa krav på att entreprenören har kollektivavtal. Hur är detta förenligt med att samtidigt vilja verka för att små och medelstora företag ska kunna delta i upphandlingarna på ett rättvist sätt. Det är ju i regel så att mindre företag inte använder sig av kollektivavtal i lika stor utsträckning som större företag gör.

### **Utkast till riktlinjer för upphandling och inköp**

Läser man rubriken så kan man få uppfattningen att det är skillnad på upphandling och inköp. Emellertid förklaras detta inte i texten. Det skulle vara bra med en förklaring till skillnaden mellan upphandling och inköp, alternativt att utelämna det senare.

Avsnittet om ansvar i upphandlingsprocessen är bra och välformulerad, likaså gäller detta den tydliga checklistan.

Även delen om uppföljning är mycket bra. Möjligen skulle Upphandling Södertörn utveckla en checklista även här. En annan viktig fråga är att tydliggöra vem som är ansvarig för att uppföljning genomförs.

Upphandling Södertörns regler om direktupphandling är tydliga. Exempelvis fastslås att tre leverantörer alltid ska tillfrågas, vilket är mycket bra. Möjligen kan Upphandling Södertörn även överväga att föreslå att direktupphandlingen annonseras på lämplig plats, exempelvis på kommunernas hemsida. Detta för att möjliggöra för fler företag att kunna lägga anbud.

## Lag om valfrihetssystem (LOV)

Det framgår inte om Upphandling Södertörn och Nämnden ansvarar för att ta fram och utveckla förfrågningsunderlag till kommunernas LOV-system, möjligen bör detta förtydligas i riktlinjerna.

## Ekologisk hållbarhet

Att Upphandling Södertörn önskar upphandla mer ekologiskt hållbart (s. 11) är i sig inget problem för leverantörer. Många företag konkurrerar gärna med miljökrav som är relevanta. Det viktiga är emellertid att de krav som ställs är uppföljningsbara och att uppföljning genomförs. Eftersom uppföljning är en viktig del av policyn är det också viktigt att verksamheten organiseras på ett sådant sätt att uppföljningen säkerställs samt att det avsätts resurser.

## Social hållbarhet

### *Ickediskriminering*

Företagen i Sverige ska följa landets lagar, att ställa krav i upphandlingar på att företag ska följa gällande diskrimineringslag är därför överflödigt. Ett bättre sätt är möjligen att informera leverantörer om gällande rätt.

Att ställa krav på kollektivavtal strider mot de grundläggande principerna i EU-rätten och är därför inte tillåtet. Frågan är också utredd och tydliggjord i doktrin<sup>1</sup>. Om upphandling Södertörn ska upphandla varor, tjänster och byggtreprenader kräver att leverantörerna ska följa svensk lag bör samma sak gälla även för Upphandling Södertörn. Almega har många medlemsföretag som av olika anledningar inte har tecknat kollektivavtal men som istället har villkor för de anställda som både kan sägas motsvara och uppskattas av de anställda. Kommer dessa företag att utestängas från kommunernas upphandlingar? Det är väl känt att mindre företag, ofta med färre än 5-10 anställda ännu inte har tecknat kollektivavtal. Kommer anbuden från dessa mindre företag att förkastas från kommunernas upphandlingar? Inom vissa branscher, t ex inom IT-sektorn är en majoritet av företagen utan kollektivavtal, vilket inte innebär att villkoren inte är bra för de anställda inom IT-sektorn. Kommer kommunerna att utestänga dessa företag att få lämna anbud?

Om Södertörns upphandlingsnämnd och kommunerna väljer att införa krav på kollektivavtal finns det en förhöjd risk för överprövningar från leverantörer som hävdar att de inte likabehandlas. Resultatet blir då att viktiga upphandlingar försenas och får göras om.

## Ramavtal

Om kommunerna inom Södertörns upphandlingsnämnd använder sig av upphandlar genom inköpscentraler eller upphandlar tjänster tillsammans med andra kommuner, borde även detta omfattas av texten eftersom avtalstroheten gentemot dessa avtal är lika viktiga.

<sup>1</sup> Lagen om offentlig upphandling, En kommentar, 2013 sida 319-320.

## Muta och bestickning

Utmärkt att detta är en del av upphandlingspolicyn.

Med vänlig hälsning  
Almega AB



Stefan Holm

Näringspolitisk expert offentlig marknad och konkurrens

